

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: Střední odborná škola stavební Karlovy Vary

Sabinovo náměstí 16, 360 09 Karlovy Vary

Autor: ING. HANA MOTYČKOVÁ

Název materiálu: VY_32_INOVACE_13_RODINNÉ PRÁVO II_P1-2

Číslo projektu: CZ 1.07/1.5.00/34.1077

Tematická oblast : PRÁVO PRO 1. - 2. ROČNÍK

Datum tvorby: 25. 10. 2013

Datum ověření: 6. 11. 2013

Klíčové slovo: rodičovská zodpovědnost, narození dítěte, osvojení, poručenství, pěstounská péče, vyživovací povinnost

Anotace: Prezentace je určena pro žáky 1. - 2. ročníku oboru vzdělání Podnikání, výklad formou prezentace žákům vysvětluje pojmy z oblasti rodinného práva, narození dítěte, otcovství, rodičovská zodpovědnost, osvojení, poručenství, pěstounská péče, vyživovací povinnost.

Rodinné právo

- ❑ Vztahy mezi rodiči a dětmi, rodičovská zodpovědnost
- ❑ **narozením dítěte vzniká jeho příbuzenský vztah k rodičům**
- ❑ matka – žena, která porodila dítě
- ❑ pochybnosti – **otcovství** se určuje na základě vyvratitelných domněnek v pořadí:
 1. narodí-li se dítě provdané ženě – považuje se za otce manžel (v době od vzniku manželství do 300. dne po zániku), otec i matka mohou otcovství popřít

Rodinné právo

2. otec = muž určený souhlasným prohlášením obou rodičů před matričním úřadem nebo soudem
 3. soud – určí na základě důkazů otce – pohlavní styk ve vymezené době
- ❑ rodiče – určují jméno a příjmení – pokud se nedohodnou – určí soud
 - ❑ **rodičovská zodpovědnost** = souhrn práv a povinností při péči o nezletilé dítě, při jeho zastupování a při správě jeho jmění
-

Rodinné právo

- při střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo mezi dětmi – zastupuje dítě kolizní opatrovník (orgán sociálně-právní ochrany dětí)
 - manžel, který není rodičem – žije ve společné domácnosti – povinnost pomáhat při výchově dětí
 - dítě, které žije s rodiči ve společné domácnosti – povinno jim pomáhat a přispívat na úhradu společných potřeb rodiny, pokud už má své příjmy
-

Rodinné právo

- ❑ **osvojení = přijetí cizího dítěte za vlastní**
 - rozhoduje o něm soud na návrh osvojitele
 - splněny zákonem stanovené podmínky – nezletilost osvojence, dobrý zdravotní stav osvojitele, přivolení rodičů osvojovaného dítěte (ne pokud neprojeví 6 měsíců zájem nebo dají předem souhlas)
 - ❑ osvojení – **zrušitelné a nezrušitelné**
 - ❑ **nezrušitelně** osvojované dítě – dítě starší než 1 rok, osvojovat mohou manželé
-

Rodinné právo

- ❑ osvojením vzniká mezi osvojitelem a osvojencem právní vztah jako mezi rodiči a dětmi
- ❑ dítě dostává příjmení osvojitele, vstupuje do příbuzenských vztahů k osvojiteli
- ❑ **zrušitelné osvojení** – soud může zrušit

Rodinné právo

- ❑ poručenství = nahrazuje rodičovskou péčí, jestliže rodiče zemřeli nebo nemohou vykonávat rodičovskou zodpovědnost
 - soud ustanoví poručníka – zpravidla příbuzný – vychovává nezletilého, zastupuje a spravuje jeho majetek
 - pokud není jiná možnost – poručníkem je orgán sociálně-právní ochrany dětí

Rodinné právo

- ❑ péči o děti – pokud se nestarají rodiče – zajišťuje stát
- ❑ umístění do vhodných domácností nebo do výchovných zařízení
- ❑ rodičovskou péči nahrazuje **osvojení (adopce), poručenství a pěstounská péče**

Rodinné právo

- **pěstounská péče = poskytována dětem, jejichž výchova u rodičů není zajištěna**
 - vzniká rozhodnutím soudu
 - zaniká dosažením zletilosti dítěte
 - pěstoun – jednatel nebo do péče manželů
 - při výchově má pěstoun – práva a povinnosti rodiče
 - pěstoun dostává příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměnu za výkon pěstounské péče
-

Rodinné právo

- ❑ **Orgány sociálně-právní ochrany dětí**
- ❑ vykonávají dohled nad výchovou
- ❑ zásah soudu, když rodiče neplní své povinnosti – napomenutí, popř. dohled nad nezletilým, uložení omezení bránící škodlivým vlivům na výchovu (zákaz návštěvy některých podniků)
- ❑ pokud výchova vážně ohrožena – soud může nařídit ústavní výchovu

Rodinné právo

- ❑ **Vyživovací povinnosti**
 - ❑ vznikají ve jmenovitě uvedených druzích právních vztahů
 - ❑ = placení výživného, osobní péče o vyživovanou osobu
 - ❑ o výživném rozhoduje soud na návrh oprávněné osoby – v souladu s právními normami, morálními zásadami
 - ❑ vyživovací povinnosti mezi rodiči a dětmi a mezi manžely
-

Rodinné právo

- ❑ rodič – dítě: trvá od narození do doby, kdy je dítě schopno se samo živit
 - ❑ dítě – rodič: povinnost v době, kdy to rodiče potřebují
 - ❑ mezi manžely: životní úroveň manželů stejná
 - ❑ právo na výživné se nepromlčuje (přiznat ode dne zahájení SŘ), výživné pro děti – zpětně tři roky
 - ❑ zřídka – ostatní druhy vyživovacích povinností (příspěvek na výživu rozvedeného manžela)
-

Opakování

Co je pěstounská péče?

Jak se určuje otcovství?

Co je poručenství?

*Jaká je role orgánů sociálně-právní
ochrany dětí?*

Zdroje:

- Ryska, R. *Právo pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7173-010-9
 - Šíma, A.; Suk, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-490-2
 - Kučera, R. *Základy práva*. Brno: MU v Brně, 2002. ISBN 80-210-2940-4
 - Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník

 - Kliparty jsou volně přístupné v programu Word.
-